

Planlegg for livet

Denne håndboken skal hjelpe oss i arbeidet med å fjerne dødsrisiko fra Skanskas bygge- og anleggsplasser.

SKANSKA

Planlegg for livet – vi har ingen å miste

Fall fra høyde

Konflikt
menneske-maskin

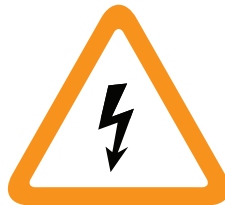
Konstruksjonssvikt

Fallende gjenstand
(løfteoperasjoner)

Eksplosjon

Elektrisk
spenning

For å ivareta vår egen og andres sikkerhet, er vi avhengige av å jobbe systematisk med å fjerne, begrense og beskytte oss mot de mest kritiske risikoene vi utsettes for på våre prosjekter. Dette må vi gjøre i alle faser av et prosjekt.

Grovt sett er det seks kritiske risikoer som tar livet av folk på bygge- og anleggsplasser, de seks dødsrisikoene:

- konflikt menneske maskin
- fall fra høyde
- fallende gjenstand (løfteoperasjoner)
- konstruksjonssvikt
- elektrisk spenning
- eksplosjon

Det følgende er en oversikt over de leveregler vi må følge for å sikre kontroll over situasjoner som involverer de seks dødsrisikoene.

Hvor sikkert en jobb kan gjennomføres er ikke kun opp til den eller de som står ute på plassen. Det er et resultat av alle beslutninger og all planlegging som er gjort, helt fra byggherre bestemte seg for at dette prosjektet skal gjennomføres, via kalkulasjon, prosjektering og forberedelse for produksjon, helt til den som skal gjøre jobben setter i gang.

Jeg forventer at du gjør det du kan i din rolle for å gjøre Skanskas prosjekter til et trygt arbeidssted for alle.

Ståle Rød
Adm. dir

Fall fra høyde

Vi har kontroll på fall fra høyde når:

1. Arbeid i høyden er risikovurdert og planlagt med bruk av hensiktsmessig utstyr, dimensjonert for arbeidet som skal utføres og for aktuelle belastninger
2. Kollektiv sikring alltid er prioritert fremfor personlig fallsikringsutstyr, og fallforhindrende fallsikringsutstyr er prioritert fremfor falloppfangende system
3. Stillas og stiger er korrekt montert, godkjent og jevnlig kontrollert (NB! Krav til risikovurdering for å bruke stige som arbeidsplattform)
4. Dekkekanter, utsparinger og bratte skråninger i terreng alltid er sikret
5. Atkomstveier er sikre, og forflytning mellom atkomstveien og arbeidsplattformer/-sted ikke medfører risiko for fall
6. Det alltid blir iverksatt sikkerhetstiltak dersom det er nødvendig å fjerne en kollektiv sikring midlertidig
7. Alle som skal bruke, montere, demontere, endre eller kontrollere stillas har nødvendig opplæring
8. Alle som skal bruke personlig fallsikringsutstyr har fått opplæring, og det er gitt arbeidstillatelse for bruk av utstyret

Konflikt menneske-maskin

Vi har kontroll på konflikt menneske-maskin når:

1. Prosjektet/arbeidstedet er forsvarlig sikret (NB! Arbeidsvarsling/skiltplan der det er krav om dette)
2. Alle vareleveranser og all massetransport er planlagt/avtalt, og lastning og lossing skjer i sikret område
3. Prosjektet har planlagt en trafikkavvikling som reduserer behovet for rygging, og det er etablert fysisk skille mellom kjørende og gående trafikk (NB! Krav til ryggesignal for alle tyngre kjøretøy/maskiner)
4. Prosjektet presiserer at man alltid skal ha øyekontakt/kommunikasjon med maskinfører når man beveger seg inn i maskiners arbeids- eller bevegelsesområde
5. Alle som ferdes på prosjektet, bruker synlighetsmarkert arbeidstøy i klasse 2 eller 3
6. Prosjektet gjennomfører blindsonetest og illustrasjon av sikkerhetssoner rundt maskiner og kjøretøy for risikoutsatte grupper
7. Spesielle forhold (f.eks. årstidsutfordringer) er risikovurdert og nødvendige tiltak gjennomføres
8. Ingen snakker i mobiltelefon når de kjører/opererer mobil utstyr, og alle som ferdes på plassen/området alltid er i sikker sone når de snakker i mobiltelefon

Konstruksjonssvikt

Vi unngår konstruksjonssvikt når:

1. Konstruksjonen er prosjektert av kompetent person, og prosjekteringen kontrollert (NB! Omfatter både midlertidige og permanente konstruksjoner)
2. Montasje og bruk av konstruksjonen er risikovurdert og beskrevet i en montasjebeskrivelse som angir toleransekrav, begrensinger og nødvendige kontroller. (NB! Involvering fra alle relevante disipliner – RIB, geotekniker, UE, etc.)
3. Fundamentering / grunnforhold er beregnet og utført i henhold til belastninger og toleranse for den aktuelle konstruksjonen. (NB! Skriftlig bekreftelse må foreligge)
4. Montasjebeskrivelse er gjennomgått med dem som skal montere / demontere konstruksjonen
5. Konstruksjonen er kontrollert av kompetent person før den tas i bruk, og med jevne mellomrom, i henhold til en oppsatt plan. (NB! Kontrollen skal dokumenteres)
6. Konstruksjonen alltid vurderes på nytt av de som har prosjektert og montert den, når uforutsette situasjoner eller hendelser oppstår

Fallende gjenstand (løfteoperasjoner)

Vi har kontroll på fallende gjenstand (løfteoperasjoner) når:

1. Organisering og ansvar er klarlagt, og det er utpekt:
  - operasjonelt ansvarlig for overordnet planlegging av løfteoperasjoner
  - teknisk ansvarlig for løfteutstyr
  - anhukere og signalmenn(NB! Alle involvert i løfteoperasjoner skal ha nødvendig opplæring og klare rollebeskrivelser)
2. Det er gjennomført risikovurdering av materialhåndteringen på prosjektet, og riggplan angir lastbegrensinger og godkjente oppstillingsplasser for kran, samt viser løfte-, laste- og lossesoner, og forbudssoner for løfting
3. Kraner og løfteredskap er sertifisert, dimensjoner og egnet for aktuelle vekter/last (NB! Husk daglig kontroll og førbrukssjekk)
4. Alle løfteoperasjoner er planlagt for å sikre at:
  - løfteruten er avklart, evt. hindringer fjernet og faresonen er sikret (sperrebånd, varselkilt, vakter, etc.)
  - kommunikasjon mellom involverte og samordning i forhold til annen aktivitet er avklart
  - løfteutstyr er egnet for den aktuelle lasten, og lasten tilfredsstillende sikret
  - landingsområdet for lasten er tilstrekkelig dimensjonert
5. Alle involvert i en løfteoperasjon har full fokus, er plassert i sikker sone og har fri rømningsvei i alle faser av løfteoperasjonen
6. Alle respekterer sperringer og ikke går under hengende last

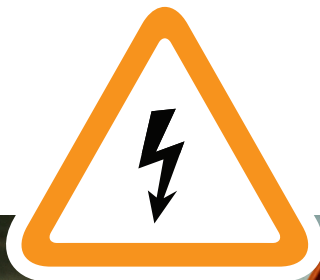

Eksplasjon

Vi har kontroll på sprengningsarbeid når:

1. Skanskas mal for oppstartsmøter sprengningsarbeider er gjennomført med ansvarlig bergsprengningsleder
2. Bergsprenger har tatt hensyn til/vurdert følgende før første salve/prøvesprengning:
  - Fjellets beskaffenhet
  - Fri kastlengde
  - Området som må evakueres/sperres av
3. Det brukes singel/pukk til fordemning og bergsprenger har rutine for å kontrollere fordemning før hver sprengning
4. Det er utarbeidet en posteringsplan og postevakter har fått opplæring og har radiokommunikasjon med bergsprenger og med hverandre
5. Naboer og myndigheter er informert om sprengningsarbeidet, og det er utarbeidet en varslingsplan som angir hvordan det varsles før og etter en sprengning.
6. Bergsprenger:
  - før det bores utarbeider salveplan i henhold til sikkerhetsvurderingene i sprengningsplan
  - påser at boring, lading og alle sikkerhetstiltak utføres i henhold til sprengnings- og salveplan
  - etter hver salve utarbeider skriftlig salverapport med nødvendige opplysninger om hvordan salven forløp og med beskrivelse av eventuelle avvik og hvordan avvikene skal behandles

Elektrisk spenning

Vi har kontroll på elektrisk spenning når:

1. Det er gjennomført en risikovurdering, og aktuelle linjer og kabler er identifisert og avmerket på riggplan og andre relevante tegninger/beskrivelser
2. Alle som skal utføre arbeid nær spenningsatte linjer eller kabler har nødvendig opplæring og instruksjoner for arbeidet som skal utføres
3. Arbeid eller bruk av maskiner nærmere enn 30 meter fra høyspennings luftlinjer alltid er avklart med netteier på forhånd, og nødvendige sikringstiltak iverksatt
4. Sikkerhetsavstander til høyspennings kraftlinjer er tydelig synliggjort/markert og kommunisert til aktuelle arbeidstakere
5. Det før oppstart av anleggsarbeid i nærheten av kabler i grunn alltid er tatt kontakt med netteier, og det foreligger godkjent og oppdatert kabelpåvisning, som er gjort kjent for arbeidstakerne
6. Det alltid før rivearbeid på eksisterende bygninger avklares med netteier frakobling av strømmen og andre aktuelle sikringstiltak
7. Netteier umiddelbart varsles dersom anleggsarbeid forårsaker skade på elektrisk anlegg og/eller avbrudd i strømforsyningen (NB! arbeidsstedet må aldri forlates uten at blottlagte kabler er tilfredsstillende beskyttet)

SKANSKA

Skanska Norge

Drammensveien 60
Postboks 1175 Sentrum
NO-0107 Oslo

Tlf: +47 4000 6400

www.skanska.no